

گزیده‌ی
الادب
رام بیستقی

مترجم:
عبدالطیف نارویی

۰۹۳۶۱۴۱۲۶۷۰
۰۵۴-۳۳۴۲۶۶۴۷

سازمان

زاهدان

سرشناسه	: بیهقی، احمدین حسین، ۳۸۴ - ۴۵۸ ق.
عنوان قراردادی	: الاداب فارسی - عربی برگزیده
عنوان و نام پدیدآور	: گزیده‌ی الاداب امام بیهقی / مترجم عبداللطیف نارویی.
مشخصات نشر	: سروان: نشر سروش، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۴۷۳ ص.
شابک	: ۹۷۸-600-8206-16-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: فارسی - عربی.
یادداشت	: چاپ دوم.
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	: احادیث اهل سنت -- قرن ۵ ق.
موضوع	: century Hadith (Sunnites) -- Texts -- 11th*
موضوع	: احادیث اخلاقی -- قرن ۵ ق.
موضوع	: century Hadiths, Ethical -- 11th*
شناسه	: نارویی، عبداللطیف، ۱۳۵۸ -، مترجم
را بنده کمره	: ۹۵۹۳۱ ۹۲۴۰۴/ب الف BP۱۲۲
رد بنده یونیم	: ۲۱۱/۲۹۷
شماره چاپشناسی	: ۴۳۹۶۱۲۳

نام کتاب: گزیده‌ی ادب امام بیهقی

مؤلف: امام ابوبکر احمد بن حنبل بیهقی

مترجم: عبداللطیف نارویی

ناشر: سروش

تیراژ: ۱۰۰۰

طراح جلد و صفحه‌آرا: یحیی قنبرزهی

قطع: وزیری

قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

مرکز پخش: زاهدان، خیابان خیام خیابان توحید، کتابسرای سادات

۰۹۳۶۱۴۱۲۶۷۰ - ۰۵۴ - ۳۳۴۲۶۶۴۷

شناسنامه کتاب

فهرست

عنوان	صفحه
سخن مترجم	۱۹
نگاهی به زندگی امام ابوبکر احمد بن حسین بیهقی	۲۱
رشد و بالندگی امام بیهقی	۲۱
سفرهای علمی ایشان	۲۲
اساتید امام بیهقی	۲۳
برخی دیگر از اساتید وی	۲۳
مناقضه علاء بیهقی و تمجید علما از ایشان	۲۴
برخی از شاگردان امام بیهقی	۲۵
نوشته‌های امام بیهقی	۲۶
برخی آثار و کتاب‌ها امام بیهقی	۲۷
وفات امام بیهقی	۲۸
باب (۱) در مورد نیکویی با پدر، مادر و فرزندان	۲۹
باب (۲) در مورد صلّه رحم	۳۲
باب (۳) در شفقت بر فرزندان، بوسیدن آنها و نیکویی با آنها	۳۷
باب (۴) در مورد رحمت و شفقت بر خلق	۴۲
باب (۵) در مورد شفقت بر کودکان و احترام به بزرگان	۴۶
باب (۶) در مورد مسح سر کودک و نشاندن آن در دامن	۴۷
باب (۷) در مراعات حق اهل و عیال	۴۸
باب (۸) در مورد مراعات کردن حق همسر	۵۱
باب (۹) در مورد نیکویی با بردگان	۵۲
باب (۱۰) درباره برده حقیقت‌گو	۵۷
باب (۱۱) در مورد سرپرست که از زیردستانش سؤال خواهد شد	۵۸
باب (۱۲) درباره گناه کسی که خدمتکاری را تحریک کند	۵۹
باب (۱۳) درباره نیکویی با همسایگان	۵۹

- باب (۱۴) دربارهٔ اکرام مهمان..... ۶۲
- باب (۱۵) دربارهٔ طعام دادن و آب نوشانیدن..... ۶۴
- باب (۱۶) دربارهٔ ہدیہ..... ۶۷
- باب (۱۷) دربارهٔ ناپسند بودن ضایع کردن مال..... ۶۸
- باب (۱۸) دربارهٔ فضیلت اتفاق بہ طریق شایستہ و کراہیت بخل..... ۶۸
- باب (۱۹) دربارهٔ تعاون بر نیکی و تقوا..... ۷۱
- باب (۲۰) دربارهٔ شفاعت..... ۷۸
- باب (۲۱) در اصلاح بین الناس..... ۷۹
- باب (۲۲) در رازداری مسلمان..... ۸۲
- باب (۲۳) در مذمت سخن پینی..... ۸۳
- باب (۲۴) مومن کسی است کہ از نہ را برای خود می‌پسندد برای برادرش نیز پسندد..... ۸۵
- باب (۲۵) دربارهٔ پرهیز از بدبسی و نجس..... ۸۶
- باب (۲۶) در ترک کردن حسد و امر بہ استتار از شر حاسد..... ۸۷
- باب (۲۷) در ترک غیبت و پیگیری عیب‌ها و مسائل..... ۸۸
- باب (۲۸) در پرهیز از آبروریزی مسلمان با دشنام و عار و تن و تجاوز..... ۹۰
- باب (۲۹) دربارهٔ مالی کہ برای حفاظت آبرو مصرف..... ۹۴
- باب (۳۰) دربارهٔ عفو کردن از ظالم..... ۹۴
- باب (۳۱) دربارهٔ فرو بردن خشم و ترک غضب..... ۹۶
- باب (۳۲) بردباری و آرامش..... ۹۹
- باب (۳۳) دربارهٔ عفو و گذشت..... ۱۰۰
- باب (۳۴) نرمی و مدارا کردن در کارها..... ۱۰۲
- باب (۳۵) وقار و روش نیکو..... ۱۰۳
- باب (۳۶) در حیا و پاکدامنی..... ۱۰۳
- باب (۳۷) در امر بہ معروف و نہی از منکر..... ۱۰۶
- باب (۳۸) در حسن اخلاق و سلامت سینہ و نرم‌خویی..... ۱۰۷

- باب (۳۹) در حسن ہمزیستی ۱۱۱
- باب (۴۰) در مذمت نژادپرستی و ملی گرایی ۱۱۳
- باب (۴۱) در مورد دوستان خدایی ۱۱۵
- باب (۴۲) در بیان محبتی که فقط به خاطر خدا باشد ۱۱۶
- باب (۴۳) دیدار خالصانه با برادر مسلمان ۱۱۸
- باب (۴۴) در پاس داشتن عهد ۱۱۹
- باب (۴۵) در حقوق برادر مسلمان ۱۲۰
- باب (۴۶) در سپاسگزاری از کار نیک ۱۲۴
- باب (۴۷) در ناپسند بودن منت نهادن پس از بخشش ۱۲۶
- باب (۴۸) در تواضع بر ترک خودنمایی، لافزدن و فخر فروشی و سرکشی ۱۲۷
- باب (۴۹) سلام کردن بر آشنا و ناآشنا ۱۲۹
- باب (۵۰) چه کسی سلام را آغاز نماید ۱۲۹
- باب (۵۱) سلام کردن هنگام راه ۱۳۰
- باب (۵۲) سه بار اجازه گرفتن ۱۳۲
- باب (۵۳) در ناپسند بودن آن که کسی را پیرایه کیستی؟ بگوید: من هستم ۱۳۳
- باب (۵۴) سلام کردن هنگام ورود به مجلس و هنگام برخاستن از آن ۱۳۴
- باب (۵۵) سلام کردن پس از ملاقات نزدیک ۱۳۴
- باب (۵۶) در کیفیت سلام کردن ۱۳۵
- باب (۵۷) کفایت یک نفر از جماعت در سلام کردن و جواب دادن ۱۳۵
- باب (۵۸) در سلام کردن بر کودکان ۱۳۶
- باب (۵۹) سلام کردن بر زنان ۱۳۶
- باب (۶۰) سلام کردن بر اهل ذمه و جوابشان ۱۳۷
- باب (۶۱) درباره ملاقات دو مسلمان ۱۳۹
- باب (۶۲) در قهر کردن مسلمان از برادر دینی اش ۱۴۲
- باب (۶۳) دوری از مواضع تهمت پسندیده است ۱۴۴

- باب (۶۴) ہمنشین با صالحان ۱۴۴
- باب (۶۵) دوران کنارہ گیری از مردم ۱۴۶
- باب (۶۶) دو نفر در حضور نفر سوم در گوئی سخن نگویند ۱۴۷
- باب (۶۷) برخاستن بہ استقبال برادر مسلمان ۱۴۷
- باب (۶۸) نہی از بلند کردن شخص از جایش ۱۵۰
- باب (۶۹) برخاستن از مجلس و دوبارہ بازگشتن بہ آن ۱۵۰
- باب (۷۰) نہی از نشستن در میان دو کس بدون اجازہ آنها ۱۵۱
- باب (۷۱) نشستن در انتہای مجلس ۱۵۱
- باب (۷۲) بہترین مجالس ربیع تہ بن آن است ۱۵۲
- باب (۷۳) کیفیت نشستن در مجلس ۱۵۲
- باب (۷۴) در کراہیت حلقہ زدن در مدجدہ قتی کہ حرجی باشد ۱۵۳
- باب (۷۵) در کیفیت نشستن ۱۵۳
- باب (۷۶) نشستن ناپسند ۱۵۵
- باب (۷۷) ناپسند بودن مجلسی کہ در آن ذکر باشد ۱۵۵
- باب (۷۸) در کفارہ مجلس ۱۵۶
- باب (۷۹) در جواب عطسہ و کراہیت خمیازہ کردن ۱۵۶
- باب (۸۰) در مورد کسی کہ عطسہ کند و الحمد للہ نگوید ۱۵۸
- باب (۸۱) مسنون ہ و دن کم کردن آواز در عطسہ ۱۵۹
- باب (۸۲) در اجابت دعوت ۱۵۹
- باب (۸۳) در عیادت مریض ۱۶۱
- باب (۸۴) در فضیلت عیادت ۱۶۲
- باب (۸۵) در سنت عیادت ۱۶۴
- باب (۸۶) در ہمراہ شدن با جنازہ ۱۶۶
- باب (۸۷) دربارہ تعزیت ۱۶۸
- باب (۸۸) دربارہ رفتن بہ گورستان ۱۶۸

- باب (۸۹) در نهی از دشنام دادن مردگان..... ۱۷۰
- باب (۹۰) در نهی از عجب و تحقیر دیگران..... ۱۷۱
- باب (۹۱) باز آمدن از گناه..... ۱۷۳
- باب (۹۲) در فضیلت راستگویی و مذمت دروغ..... ۱۷۳
- باب (۹۳) در فضیلت خاموشی و حفظ زبان..... ۱۷۵
- باب (۹۴) در حفظ زبان نزد سلطان..... ۱۷۹
- باب (۹۵) در مورد کسی که مردم را با سخنانش می خنداند..... ۱۸۰
- باب (۹۶) در مورد مردی که به دروغ گواهی می دهد..... ۱۸۱
- باب (۹۷) در مورد دورو..... ۱۸۱
- باب (۹۸) در مورد دروغ گو و عهدشکن..... ۱۸۲
- باب (۹۹) در مورد مردی که وعده می کند و نیت وفا دارد..... ۱۸۳
- باب (۱۰۰) افراط بر مدح و ستایش..... ۱۸۳
- باب (۱۰۱) در مورد کسی که معرفت را ناپسند می دارد..... ۱۸۴
- باب (۱۰۲) در استجاب سخن شنیدنی و آسته..... ۱۸۵
- باب (۱۰۳) در پسندیده بودن اختصار بر..... ۱۸۶
- باب (۱۰۴) استجاب وعظ با فاصله و کراهت تطایل..... ۱۸۷
- باب (۱۰۵) در متکلفانه سخن گفتن و لفظ پردازی..... ۱۸۸
- باب (۱۰۶) تظاهر به آنچه داده نشده..... ۱۸۹
- باب (۱۰۷) در حفظ زبان..... ۱۹۰
- باب (۱۰۸) در ترک جدال گرچه برحق باشد و ترک دروغ..... ۱۹۳
- باب (۱۰۹) در کراهیت خنده زیاد..... ۱۹۳
- باب (۱۱۰) در مزاح جایز..... ۱۹۴
- باب (۱۱۱) در وعید شدید بر لعن و نفرین..... ۱۹۷
- باب (۱۱۲) در کراهیت فخر کردن با حسب و نسب..... ۲۰۱
- باب (۱۱۳) در کراهیت مسایل اهل کتاب و خواندن کتاب های شان..... ۲۰۳

- باب (۱۱۴) در کراہیت اقتباس علم نجوم و آمدن نزد کاهنان ۲۰۴
- باب (۱۱۵) در کراہیت فال گیری و بدفالی ۲۰۵
- باب (۱۱۶) عدم تاثیر بدفالی و بیماری های واگیردار ۲۰۸
- باب (۱۱۷) در وبا و طاعون ۲۱۱
- باب (۱۱۸) نہی از ناسزا گفتن به زمانہ هنگام پیش آمدن مصیبت ۲۱۴
- باب (۱۱۹) در ہوشیاری ۲۱۵
- باب (۱۲۰) در خاموش کردن چراغ در شب ۲۱۵
- باب (۱۲۱) در منع کودکان از بیرون رفتن از خانہ بہ هنگام غروب و بستن دروازہا و بستن دہانہ مشکیزہ و خاموش کردن چراغہا ۲۱۶
- باب (۱۲۲) در کشتن بارہا ۲۱۸
- باب (۱۲۳) در کشتن سار ابرو (نوی سوسمار) ۲۲۰
- باب (۱۲۴) در نہی از قتل مورخہ و غبار ۲۲۱
- باب (۱۲۵) نہی از انداختن (و پرت کردن) نگر زہ با انگشت ۲۲۲
- باب (۱۲۶) در نہی از حمل سلاح ۲۲۳
- باب (۱۲۷) در نہی از آب دہان ریختن در مسجد و سمت است ۲۲۴
- باب (۱۲۸) در مورد اذان دادن در گوش نوزاد ۲۲۴
- باب (۱۲۹) در نام گذاری و تحنیک نوزاد با خرما ۲۲۵
- باب (۱۳۰) در نامہای مسنون ۲۲۵
- باب (۱۳۱) در مورد تغییر دادن نام بد بہ نامی بہتر از آن ۲۲۷
- باب (۱۳۲) در کراہیت کنیت نہادن بہ ابوالقاسم ۲۲۸
- باب (۱۳۳) نام و کنیت آن حضرت صلی اللہ علیہ و سلم را بر کسی نہادن ناپسند است ۲۲۹
- باب (۱۳۴) در جواز انتخاب نام و کنیت آن حضرت صلی اللہ علیہ و سلم پس از وفات ایشان .. ۲۳۰
- باب (۱۳۵) در مورد القاب ۲۳۱
- باب (۱۳۶) در پاکی طعام و لباس و پرهیز از حرام و شبہات ۲۳۲
- باب (۱۳۷) دربارہ شستن دستہا قبل از غذا و پس از آن ۲۳۳

- باب (۱۳۸) ذکر کردن هنگام دخول منزل و هنگام غذا و خوردن با دست راست از جلوی خود..... ۲۳۳
- باب (۱۳۹) درباره خوردن از کناره های کاسه..... ۲۳۶
- باب (۱۴۰) درباره خوردن با سه انگشت و لیسیدن آن هنگام فراغت از خوردن..... ۲۳۶
- باب (۱۴۱) درباره اکرام کردن شریک غذا..... ۲۳۸
- باب (۱۴۲) درباره ایراد نگرفتن از غذا..... ۲۳۹
- باب (۱۴۳) چیزی که آورده می شود آن را حقیر نپندارد..... ۲۳۹
- باب (۱۴۴) در تناول گوشت و ثرید..... ۲۴۰
- باب (۱۴۵) در خوردن حلوا..... ۲۴۱
- باب (۱۴۶) درباره برکه..... ۲۴۲
- باب (۱۴۷) در روغن زیتون..... ۲۴۲
- باب (۱۴۸) درباره سیب یار تره..... ۲۴۳
- باب (۱۴۹) درباره غذای دایع..... ۲۴۴
- باب (۱۵۰) در خوردن دو خرما بهم..... ۲۴۵
- باب (۱۵۱) در جمع کردن بین دو نوع خوراک..... ۲۴۵
- باب (۱۵۲) درباره خوردن و نوشیدن به حالت ایستاد..... ۲۴۷
- باب (۱۵۳) درباره خوردن در حال تکیه زده..... ۲۴۸
- باب (۱۵۴) در کراهیت نفس کشیدن در ظرف آب و پف کردن در آب..... ۲۵۰
- باب (۱۵۵) درباره نوشیدن با سه نفس..... ۲۵۱
- باب (۱۵۶) درباره نوشیدن آب با دهان..... ۲۵۲
- باب (۱۵۷) درباره کراهیت نوشیدن از دهانه [مشکیزه و...]..... ۲۵۴
- باب (۱۵۸) درباره افتادن مگس در ظرف..... ۲۵۴
- باب (۱۵۹) درباره نوشیدن از راست با رعایت ترتیب..... ۲۵۵
- باب (۱۶۰) درباره اینکه ساقی در آخر می نوشد..... ۲۵۶
- باب (۱۶۱) دعای بعد از غذا..... ۲۵۷
- باب (۱۶۲) درباره خلال کردن دندان..... ۲۵۸

- باب (۱۶۳) دربارهٔ پرخوری ۲۵۸
- باب (۱۶۴) دربارهٔ غذا خوردن دسته‌جمعی ۲۶۱
- باب (۱۶۵) دربارهٔ غذای آماده ۲۶۲
- باب (۱۶۶) دربارهٔ رفتن نزد کسی به عنوان دعوت ۲۶۲
- باب (۱۶۷) دعا برای میزبان ۲۶۳
- باب (۱۶۸) در نهی مردان از پوشیدن ابریشم و پهن کردن آن ۲۶۶
- باب (۱۶۹) دربارهٔ مجاز بودن استفادهٔ کم از ابریشم ۲۶۸
- باب (۱۷۰) دربارهٔ حصت پوشیدن دیا و ابریشم در جهاد و به خاطر خارش بدن ۲۶۹
- باب (۱۷۱) در نهی مردان از استمال زعفران و پوشیدن لباس رنگین با آن ۲۷۰
- باب (۱۷۲) در جواز پوشیدن ابریشم خام ۲۷۱
- باب (۱۷۳) دربارهٔ پوشیدن لباس به قصد تہمت ۲۷۲
- باب (۱۷۴) در ناپسند بودن لباس حاکمین ۲۷۳
- باب (۱۷۵) دربارهٔ پسندیدن لباس خوب ۲۷۴
- باب (۱۷۶) در لباس متواضعانه ۲۷۶
- باب (۱۷۷) لباس‌هایی که آن حضرت صلی اللہ علیہ وسلم می‌پسندید ۲۷۸
- باب (۱۷۸) در لباس سفید ۲۷۹
- باب (۱۷۹) دربارهٔ دراز گذاشتن شلوار ۲۸۰
- باب (۱۸۰) دربارهٔ شلوارها ۲۸۲
- باب (۱۸۱) دربارهٔ عمامه ۲۸۵
- باب (۱۸۲) دربارهٔ کفش پوشیدن ۲۸۷
- باب (۱۸۳) دربارهٔ پوشیدن خفین (دو موزه) ۲۸۸
- باب (۱۸۴) دربارهٔ دعای پوشیدن لباس و خوردن غذا ۲۸۸
- باب (۱۸۵) دربارهٔ فرش و زیرانداز ۲۹۰
- باب (۱۸۶) در نهی از زینت دادن منزل با مجسمه و تصویر ۲۹۲
- باب (۱۸۷) در کراہت پوشانیدن منزل برای زینت ۲۹۶

- باب (۱۸۸) در نہی مردان از انگشتر طلا..... ۲۹۸
- باب (۱۸۹) در جواز انگشتر نقرہ..... ۳۰۰
- باب (۱۹۰) در کراہیت کنندن موی سفید..... ۳۰۵
- باب (۱۹۱) درباره خضاب مردان..... ۳۰۷
- باب (۱۹۲) درباره خضاب زنان..... ۳۰۹
- باب (۱۹۳) در زینت‌های غیر مجاز برای زن..... ۳۱۱
- باب (۱۹۴) در کوتاہ کردن سبیل و دراز گذاشتن ریش..... ۳۱۲
- باب (۱۹۵) در فحلت..... ۳۱۲
- باب (۱۹۶) در اکرام مو و اصلاح آن..... ۳۱۳
- باب (۱۹۷) در بیدیدن بدن میانہ روی در این اعمال..... ۳۱۴
- باب (۱۹۸) در دراز گذاشتن موی سر..... ۳۱۵
- باب (۱۹۹) درباره فرق موہ و شاد زدن..... ۳۱۶
- باب (۲۰۰) در نہی از ناہموار کشیدن بدن..... ۳۱۷
- باب (۲۰۱) درباره دخول حمام..... ۳۱۸
- باب (۲۰۲) در نہی از عریانی..... ۳۱۹
- باب (۲۰۳) در اشتمال صماء و احتباء..... ۳۲۲
- باب (۲۰۴) بر پشت خوابیدن و یک پا را بر پای دیگر گذاشتن..... ۳۲۳
- باب (۲۰۵) در لباس‌های مسنون برای نماز..... ۳۲۴
- باب (۲۰۶) در لباس نماز برای زن..... ۳۲۶
- باب (۲۰۷) در حجاب زنان..... ۳۲۷
- باب (۲۰۸) زن چه چیزهایی را از زینت در هنگام حاجت ظاهر نماید و چه چیزهایی را ظاهر ننماید..... ۳۲۹
- باب (۲۰۹) در مشابہت اختیار کردن مردان با زنان و بالعکس..... ۳۳۰
- باب (۲۱۰) درباره اخراج مخنث‌ها از خانہ‌ها..... ۳۳۱
- باب (۲۱۱) در پرهیز از فتنہ زنان..... ۳۳۲
- باب (۲۱۲) درباره گناہ نگاه حرام..... ۳۳۳

- باب (۲۱۳) نگاه ناگہانی ۳۳۵
- باب (۲۱۴) در ممنوعیت خلوت کردن زن و مرد نامحرم ۳۳۶
- باب (۲۱۵) دربارهٔ محارم ۳۳۶
- باب (۲۱۶) دربارهٔ خوشبویی ۳۳۹
- باب (۲۱۷) دربارهٔ خوشبویی مردان و زنان در هنگام خروج از منزل ۳۴۰
- باب (۲۱۸) دربارهٔ سرمه ۳۴۲
- باب (۲۱۹) دربارهٔ بازی‌های جایز ۳۴۲
- باب (۲۲۰) دربارهٔ بازی‌های ناجایز ۳۴۴
- باب (۲۲۱) در کراہیت آویزان کردن زنگوله در سفر ۳۴۸
- باب (۲۲۲) دربارهٔ نہی ز سوار شدن بر حیوانی کہ نجاست بخورد ۳۴۹
- باب (۲۲۳) دربارهٔ نہی از زدن بر مرد ۳۴۹
- باب (۲۲۴) در کراہیت توقف بر چہارپا در حالت ایستادہ ۳۵۰
- باب (۲۲۵) دربارهٔ بدرقہ و وداع ۳۵۱
- باب (۲۲۶) دربارهٔ ذکر اللہ هنگام سوارشدن بر حیوان ۳۵۲
- باب (۲۲۷) دربارهٔ نحوۂ رفتن در زمین آباد و خشک ۳۵۳
- باب (۲۲۸) دربارهٔ اتراق کردن در سفر ۳۵۴
- باب (۲۲۹) در کراہیت سفر در تنہایی ۳۵۵
- باب (۲۳۰) دربارهٔ امیر قرار دادن یکی هنگام سفر ۳۵۵
- باب (۲۳۱) دربارهٔ سواری نوبتی در سفر ۳۵۶
- باب (۲۳۲) دربارهٔ سوار شدن بر شتر بہ صورت پشت سر ہم ۳۵۷
- باب (۲۳۳) در ہزینہ با ہمدیگر شریک شدن ۳۵۷
- باب (۲۳۴) دربارهٔ ہمدردی با یاران و خدمت بہ ہمدیگر ۳۵۸
- باب (۲۳۵) در بازگشت از سفر ۳۶۰
- باب (۲۳۶) حرکت پیامبر ﷺ برای سفر در روز پنجشنبہ ۳۶۲
- باب (۲۳۷) نماز خواندن در وقت بازگشت از سفر ۳۶۲

- باب (۲۳۸) در شیوہٴ راه رفتن رسول اکرم ۳۶۳
- باب (۲۳۹) رفتن زنان از کنارہٴ راه، نہ از وسط ۳۶۳
- باب (۲۴۰) اجتماع مسلمان و مشرک در یک راه ۳۶۴
- باب (۲۴۱) مرد در منزل چہ کاری انجام دہد؟ ۳۶۴
- باب (۲۴۲) نحوہٴ خوابیدن و دعای خواب ۳۶۵
- باب (۲۴۳) کراہیت خواب بر چہرہ و شکم ۳۶۶
- باب (۲۴۴) کراہیت خوابیدن بر سطح بدون حصار ۳۶۸
- باب (۲۴۵) مباحثی دربارهٴ خواب ۳۶۸
- باب (۲۴۶) دربارهٴ رؤیا ۳۷۰
- باب (۲۴۷) دعای ساختگی ۳۷۲
- باب (۲۴۸) دعای ہنگام خواب و بیدار شدن از خواب ۳۷۲
- باب (۲۴۹) بیدار شدن، مہر و تہجد ۳۷۳
- باب (۲۵۰) دعای هنگام تسبیح شب ۳۷۵
- باب (۲۵۱) تعویذ و رقیہٴ بیماری ۳۷۵
- باب (۲۵۲) دربارهٴ دعای حفاظت فرزند ۳۷۶
- باب (۲۵۳) جواز رقیہ بہ شرط نداشتن الفاظ شرعی ۳۷۷
- باب (۲۵۴) جواز مداوا و معالجہ ۳۷۸
- باب (۲۵۵) معالجہ با حجامت و غیرہ ۳۷۹
- باب (۲۵۶) نہی از معالجہ با مسکر (نشہ آور) ۳۸۲
- باب (۲۵۷) دربارهٴ پرهیز از برخی چیزها ۳۸۳
- باب (۲۵۸) غسل کردن برای چشم زخم ۳۸۵
- باب (۲۵۹) دربارهٴ ساخت و ساز ۳۸۵
- باب (۲۶۰) توکل بر خداوند عزوجل در مصیبت‌ها و اندیشہ نکردن در استفادہ از اسباب ۳۸۷
- باب (۲۶۱) ستایش خداوند در خوشی و ناخوشی، شکر بر نعمت و شکیبایی در مصیبت ۳۸۸
- باب (۲۶۲) مصیبت‌هایی کہ باعث خیر برای مومن اند ۳۹۰

- باب (۲۶۳) مصیبت‌های بزرگ برای مردان بزرگ ۳۹۳
- باب (۲۶۴) رفع درجات و کفاره گناهان در اثر مصیبت‌ها ۳۹۴
- باب (۲۶۵) کراهیت آرزو کردن مرگ هنگام ضرر و زیان ۴۰۰
- باب (۲۶۶) حسن ظن بیمار به خداوند و امید رحمت داشتن ۴۰۰
- باب (۲۶۷) مصیبت فرزندان ۴۰۱
- باب (۲۶۸) صبر هنگام مصیبت و اجازه بعضی گریه‌ها ۴۰۲
- باب (۲۶۹) فضیلت صبر و انتظار گشایش و بازگشت به الله ۴۰۷
- باب (۲۷۰) شایسته عجبی از ابتلا به سختی‌ها ۴۱۷
- باب (۲۷۱) فضیلت رضا به قضای خداوند و کراهیت دنیاپرستی ۴۱۷
- باب (۲۷۲) توکل بر خداوند و ترویج ۴۲۰
- باب (۲۷۳) رغبت در طلب علم و اندیشه از مردم ۴۲۲
- باب (۲۷۴) تجارت مکروه ۴۲۴
- باب (۲۷۵) قدردانی از برکت تجارت ۴۲۶
- باب (۲۷۶) توانگری و تقوا ۴۲۶
- باب (۲۷۷) کراهیت حرص زیاد بر عمر و مال ۴۳۱
- باب (۲۷۸) تنها فکر آخرت داشتن ۴۳۳
- باب (۲۷۹) در دنیا به پایین‌تر و در دین به بالاتر توجه کردن ۴۳۵
- باب (۲۸۰) آرزوی اندک و شتاب به سوی عمل ۴۳۷
- باب (۲۸۱) مهلت دادن گناه‌کاران ۴۴۱
- باب (۲۸۲) اخلاص عمل و عدم ریا ۴۴۱
- باب (۲۸۳) خوف خدا و ترک گناهان ۴۴۴
- باب (۲۸۴) پرهیز از شبهات و کارهای بیهوده ۴۴۷
- باب (۲۸۵) جرأت بر ارتکاب گناهان و بی‌توجهی ۴۵۱
- باب (۲۸۶) توبه زود هنگام از گناهان و طلب مغفرت ۴۵۵
- باب (۲۸۷) درباره محبت خدا و رسول و کثرت تلاوت قرآن و ۴۶۲

باب (۲۸۸) فراگیری قرآن و سنت صبحگاهان و شامگاهان ۴۶۶

باب (۲۸۹) توضیح آیہ: (کہف/۳۰) و (اسراء/۱۹) ۴۷۰

باب (۲۹۰) توضیح آیہ: (نہل/۲۸) و (نہل/۲۹) ۴۷۴

باب (۲۹۱) توضیح آیہ: (نہل/۳۰) و (نہل/۳۱) ۴۷۸

باب (۲۹۲) توضیح آیہ: (نہل/۳۲) و (نہل/۳۳) ۴۸۲

باب (۲۹۳) توضیح آیہ: (نہل/۳۴) و (نہل/۳۵) ۴۸۶

باب (۲۹۴) توضیح آیہ: (نہل/۳۶) و (نہل/۳۷) ۴۹۰

باب (۲۹۵) توضیح آیہ: (نہل/۳۸) و (نہل/۳۹) ۴۹۴

باب (۲۹۶) توضیح آیہ: (نہل/۴۰) و (نہل/۴۱) ۴۹۸

باب (۲۹۷) توضیح آیہ: (نہل/۴۲) و (نہل/۴۳) ۵۰۲

باب (۲۹۸) توضیح آیہ: (نہل/۴۴) و (نہل/۴۵) ۵۰۶

باب (۲۹۹) توضیح آیہ: (نہل/۴۶) و (نہل/۴۷) ۵۱۰

باب (۳۰۰) توضیح آیہ: (نہل/۴۸) و (نہل/۴۹) ۵۱۴

باب (۳۰۱) توضیح آیہ: (نہل/۵۰) و (نہل/۵۱) ۵۱۸

باب (۳۰۲) توضیح آیہ: (نہل/۵۲) و (نہل/۵۳) ۵۲۲

باب (۳۰۳) توضیح آیہ: (نہل/۵۴) و (نہل/۵۵) ۵۲۶

باب (۳۰۴) توضیح آیہ: (نہل/۵۶) و (نہل/۵۷) ۵۳۰

باب (۳۰۵) توضیح آیہ: (نہل/۵۸) و (نہل/۵۹) ۵۳۴

باب (۳۰۶) توضیح آیہ: (نہل/۶۰) و (نہل/۶۱) ۵۳۸

باب (۳۰۷) توضیح آیہ: (نہل/۶۲) و (نہل/۶۳) ۵۴۲

باب (۳۰۸) توضیح آیہ: (نہل/۶۴) و (نہل/۶۵) ۵۴۶

باب (۳۰۹) توضیح آیہ: (نہل/۶۶) و (نہل/۶۷) ۵۵۰

باب (۳۱۰) توضیح آیہ: (نہل/۶۸) و (نہل/۶۹) ۵۵۴

باب (۳۱۱) توضیح آیہ: (نہل/۷۰) و (نہل/۷۱) ۵۵۸

باب (۳۱۲) توضیح آیہ: (نہل/۷۲) و (نہل/۷۳) ۵۶۲

سخن مترجم

احادیث گهربار رسول اکرم ﷺ گنجینه پرباری از حکمت، پند و موعظه هستند که آدمی در پرتو انوار تابناک آن می‌تواند به حقیقت آدمی باشد و مراحل تکامل را طی کند.

این پر به نربین میراث ماندگار حاوی نکاتی جامع و فراگیر است که در هر پیچ و خم زندگی آدمی را به سوی افق‌های روشن سعادت و بهروزی رهنمون خواهد شد و هر کس از این گنج گران بهره‌ور گردد و به آن عمل کند، توانسته است سعادت در جهان را بدست آورد.

چه بسا راهنمایی‌های سراسر حکمت احادیث، گمراهان را به سوی توبه و خدائلی، ناآگاهان را به سوی بیداری و خودشناسی و غافلان را به سوی دیانت و خداپاوری سوق داده است.

کسانی که احادیث پیامبر خدا ﷺ را می‌خوانند، به صورت مستقیم از این دریای جوشان معنوی بهره‌مند می‌گردند و از فیض گفتار ایزد نبوی روح و روان‌شان تازگی و سرزندگی می‌یابد و در تنگناهای روزگار معصوم می‌توانند آرامش خاطر داشته باشند.

نیز کسانی که در راستای بهره‌وری از احادیث و نشر و اشاعه آن گامی بردارند، به شهادت حدیث نبوی شادمانی و تازگی خواهند یافت، چنانکه فرمود: *نَصَّرَ اللَّهُ امْرَأًا سَمِعَتْ مِنْهَا حَدِيثًا فَحَفَظَتْهُ حَتَّى يَبْلُغَهُ*. (رواه ابوداود الطيالسي)

خداوند بندهای را سرسبز و با طراوت بگرداند که سخنی از ما شنیده آن را حفظ کند و به دیگران برساند.

این بشارت پیامبر ﷺ باید همواره چراغ راهی باشد برای مسلمانان تا در راستای یادگیری و عمل کردن به احادیث گهربار رسول خدا ﷺ تلاش فراوان کنند و از این سرمایه معنوی استفاده کامل ببرند.

کتاب الآداب امام بیهقی گنجینه‌ای گران‌بها از احادیث رسول اکرم ﷺ است که آن‌را از کتاب‌های قطور حدیثی گزینش و باب‌بندی کرده است. این کتاب در زمینه‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی و خانوادگی و... راهنمایی‌های گوناگون و ارزشمندی دارد که امید است چراغ راهی باشد برای کسانی که نرسد یادگیری و عمل کردن به سیره نبوی هستند.

شایسته است تک‌تک احادیث این کتاب برای اقشار مختلف جامعه اسلامی خوانده شود تا شیوه زندگی کردن را در پرتو احادیث نبوی بیاموزند. در این کتاب به خاطر رعایت اختصار، سندهای احادیث حذف شده است و نیز در مواردی که احادیث را نیاوردم.

قابل ذکر است که در نوشتن زندگی امام بیهقی از کتاب ارزشمند «سیر أعلام المحدثین» نوشته محقق گرانقدر احمد مختار رمزی با گزینش و تلخیص استفاده شده است.

در اخیر از تمامی عزیزانی که در شکل‌گیری این اثر نقش داشته‌اند تشکر و قدردانی می‌شود. امید است خداوند پاداش نیک‌شان دهد.

و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه و سلم

عبداللطیف نارویی

زاهدان، بهار ۱۳۹۰ هـ ش